

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Testamentis. Consilium CCCXVIII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98716](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98716)

si nihil amplius testator expressisset, aut aliter postea non cavitset, nulla esset dubitatio, quin Ioanna sola totū semissem & proprietatis, & usufructus haberet: quia omnes proles, respectu Ioannæ, cui sub plurali locutione & collectione conjunctæ sunt, pro una persona tantum habentur, l. Titus l. Inter l. Liber homo §. Titus De hered. instituen. Verum quia in codicillis ab ea dispositione recessit, & relictum proprietatis in persona Ioannæ revocavit (uti potuit, l. i. De adimendis legat.) & jure usufructus tantum, ad alimenta prole & dictis prolibus sustentandis, ab ea possideri voluit; nihil est ambiendum de distributione partium. Atque ita totius relictū usufructum integrum habebit, sub prædicto onere; sed proprietatis nullam partem: posteriora enim derogant prioribus, l. Divus §. licet De iure codicill. potissimum in ultimis voluntatibus. Quod in re subiecta proclivius dicendum est, propter arctiorem potestatem liberalius legandi concubinæ.

De Testamentis.

SYMMARIUM.

Concubinæ ac spurii relictum.

1. Concubinæ an & quando utiliter relinqui possit.
2. 6. 11. Spurii an ultra alimenta legari possit.
3. 5. Concubinæ adulterio polluta quando uxor duci possit.
4. Legitima imputare debent quæ in anticipationem successionis obvenierunt.
7. Spurii simpliciter relictum, intelligitur relictum ad alimenta vel in elemosinam.
8. Legata quæ pro non scriptis sunt, manent apud heredem.
9. Fides in testamento an accommodari possit.
10. Consentiens testanti de re sua sibi præiudicat.

CONSILIUM CCCXCVIII.

SCRIPVIT non caret legata, quæ Domitellus Wernerus G. Mariæ famulæ suæ concubinæ ac liberis ex ea natis reliquit; cum enim proponatur hi liberi ex ista Maria eo tempore nati, quo Domitello Wernero secunda uxor adhuc erat superstes, quamvis à marito separatim vivens; tam concubinæ, quam liberorum legata videntur esse pro non scriptis, ut relictæ personis incapacibus. * Nam quod ad legata Mariæ attinet, quamvis concubinæ aut fornicariæ quis legare possit, l. Affectionis de donat. l. Qui concubinam de leg. 3. & specialiter id interdictum sit tantum militibus, l. Miles ita §. mulier De milit. testam. l. Mulierem De his quib. ut indig. l. 2. c. De donat. inter vir. & uxorem, & qui his assimulantur clericis, Bald. in d. l. Mulierem, Doct. in l. Miles De re iudic. libera tamen potestas non est legandi ei, quæ pro iusta concubina haberi non potest; ut proculdubio est ea, quæ adhæret illi, cui legitima uxor est; quia nullo iure matrimonium & concubinatus uni eidemque eodem tempore permittuntur, Authen. Quib. mod. nat. eff. sui §. si vero effusa, l. Consensu §. 1. c. De repud. las. in l. penult. nu. 11. vers. 2. nota ex textu De inst. & iure. Ita ut nulla cadat liberalitas, donatio, vel affectio inter has personas; quia sine turpissima & detestabili causa fieri non potest; cum inter eos non tam sit

Conf. Wamef. Tom. II.

affectio, quam defectio, ut eleganter ait Baldus, conf. 267. ad evidentiam nu. 2. vol. 1. quia fit ob turpem causam actu permanente. * Et quoad liberos ex huiusmodi concubina natos, similis est iuris ratio, ut ultra alimenta eis relinqui non possit; imò iure civili nihil, in Authen. Quib. mod. nat. eff. sui §. fin. Auth. Ex complexu c. De incestu nupt. Auth. Licet in fine c. De natur. lib. sic quod contra conscientiam facere dicatur hæres, qui legatum spurio testatoris solvit, Bart. in l. ult. De his quib. ut indig.

Verum facti circumstantiæ simplicem & generalem iuris definitionem hic immutant, ex eo, quod prædicta uxor testatoris diu ante hoc testamentum mortuā, concubinatus cum hac Maria extra reprehensionem esse coeperit. Vt enim quam quis per adulterium polluit, non prohibetur uxorem ducere, si in mortem prioris uxoris machinata non est, aut de facto matrimonium cum concubina non contraxit, c. Significasti De eo qui duxit in uxorem, ita secundum leges civiles, loco concubinæ retineri potest, & ex ea non spurii, sed naturales proles procreantur, quia eo tempore in ea causa est, ut possit cum ea matrimonium contrahi. Concubinæ autem, quam quis citra adulterium, incestum, aut aliud illicitum habet, recte legatur, etiam si testator legitimos liberos habeat, l. 2. c. De natur. lib. d. l. Qui concubinam; quamvis legandi modus restrictior sit, Auth. Licet, de quo hic non quaeritur, propter amplitudinem bonorum; quæ ab hoc testatore ad liberos tam secundi, quam primi tori pervenerunt. † Et si enim hæc omnia ex hoc testamento ad eos non pervenerint, sed partim ex consuetudinis beneficio, partim ex anticipatione successionis, & divisione per testatorem in vita facta, in supputationem tamen portionis legitimæ eadem omnia imputari debent, Cast. res. conf. 29. alias est 124. Circa primum quaesitum nu. 5. vol. 1. Alex. consil. 27. Videretur prima nu. 3. vol. 5. ita ut in proposito æquum sit inspicere ultimum statum, seu eum, in quo tam testator, quam Maria fuit, cum hoc testamentum seu potius codicillum testator scriberet. * Et hoc est, quod dicit Accursius, d. l. Miles ita §. mulier, satis esse, si postea bonæ opinionis erat; hoc est si in improbo concubinatu esse desierit; & quæ prius in concubinatu reclamante iure divino & humano sine specialis delicti specie esse non poterat, nunc sublata causâ, quæ illicitum faciebat, ex permisso iuris civilis, tit. D. De concub. retineri potuit.

Sanè quoad liberos, clementia juris Canonici eos confovet; nam quos lex civilis, d. Auth. Ex complexu, prorsus, & per omnia incapaces facit in patris bonis, his capacitatem ad modum alimentorum adiecit juris canonici clementia, c. Cum haberet De eo qui duxit in matrim. Bald. consil. 258. Erant tres fratres vol. 1. Quem modum testator (uti proponitur) excessisse non videtur: temporis enim difficultas, ut minimum sexaginta aut septuaginta florenos annuos ad alimenta exhibenda postulat. † Et 7. quamvis testator nec in causam alimentorum, nec pro elemosyna (ut plerumque fit) se illis relinquere scripserit: ita tamen faciendâ est interpretatio, ut in eam causam reliquisse videatur; tum propter clausulam codicillarem, & meliore mo-

S 4

do; tum

to; tum quia presumatur in causam alimentorum relictum esse, quod pater filio spurio, cum quo vivat aliunde non est, testamento relinquit, *castrensis. conf. §. Quicquid dicatur vol. 1.*

8 Et sanè minus periculi est dictis legatariis ex eo, quod contradicentem non habeant, nisi maritum filiae ex secundo thoro, filiam ex priore thoro nihil contradicentem: nam cum hæc legata saltem pro maxima parte relictæ sint à prædictæ filiae prioris thori marito, nihil verendum est, ne gener ex secundo thoro ea auferat; quia quæ spuris liberis relictæ sunt, in summo iuris rigore pro non scriptis tantum habentur; ideoque manere debent apud eum, à quo relictæ sunt, *l. 1. & ibi Bart. De his quib. ut indig. l. inf. m. l. hereditas nu. 5. C. cod. tit. hoc est in proposito apud generum ex priore thoro, ex cuius relictis hæc legata delibantur & detrahuntur. Ita quod notorie sine actione aliqua, & sine interesse agat gener ex secundo thoro; quod ad repellendum eum à limine iudicii sufficit, *gloss. in c. Ex parte A. De testib. in verb. tacito.**

9 Neque curandum est, ne tacitæ alicuius fidei accommodatio inutilitatem his legatis iniiciat: nam testator aperte in testamento, seu codicillo suo locutus est, & aperte his personis reliquit; ideoque tacitæ fidei accommodatio in consideratione esse non potest, *l. Non intelligitur in princ. De iure fisci, Bart. conf. 119. Dominus Dominicus nu. 2. vol. 1.* etiam si testator sibi per dictos generos in vita per domesticam cautionem cavere curaverit, quod de his bonis ejus dispositionem servabunt. Prævalet enim quod palam in testamento declaravit testator, *d. l. Non intelligitur §. si quis palam.* Quamvis interim huiusmodi allegatio alij, quam filio permittenda non sit; quia de iure filii indignus indigno non obicit, *l. Huius consequenter in princ. & §. 1. & ibi Bart. D. Famil. ercisc. ** Et quamvis primo conspectu multum pro his legatariis facere videatur renuntiatio dicti generi; item illius repromissio, & subsequuta voluntaria condemnation; cum etiam consentienti noceat dispositio testatoris, de re consentientis facta, *l. Si fundum per fideicommissum & ibi Iason. De legat. 1.* rei tamen veritas aliud postulat. Nam ut libera per Principem concessa testamenti facultas, non hoc continet, quod incapacibus relinqui possit, sed tantum ijs, qui per leges capere possunt, *l. Si quando. C. de inoff. testam.* ita multo minus id continebit permessa per privatum, in cuius præjudicium tendit dispositio; ne privatorum pactis iuri publico derogetur & legibus fraus fiat. Quamobrem cum arctior hic sit legandi potestas, restricta in dictis liberis ad modum alimentorum; non inconsultò facient Maria & ejus liberi, si litem, quæ excitatur, moderatà aliquà summā redimant. *†* Nam etsi subtiliore juris ratione, Mariæ relictæ fortè sustineri possent, ex consideratione superius proposita, & liberorum legata iustorum alimentorum modū per omnia non excedant: verendum tamen est, ne in magna juris vastitate, & opinionum conflictu, legata Mariæ propter antecedentem illicitum concubinatum, probabiliter oppugnentur, & alimentorum consideratio liberis non satis tuta futura sit; propter alia multa bona, pecuniā testatoris (uti proponitur, sub nomine liberorum & Mariæ simulatè

comparata, *l. Mancipia cum l. seg. C. Si quis alt. vel filii &c.* Alimenta enim spuris legata non debentur, si aliunde illa habeant, aut se suis operis commodè exhibere possint, *l. si quis à liberis §. si filius De lib. agnosc. Natta consil. 402. Visis acti nu. 48. vol. 2.* Quæ pericula evitabuntur æquabili aliquâ transactione: ut scilicet retineri possint illa, quæ à prioris filiae genero relictæ non sunt.

De Testamentis.

S V M M A R I U M.

Spurio relictum.

1. Spurius paterni legati incapax est.
2. 4. Spurius à patre alij non debet, si aliunde alimenta habet.
3. 5. Spurio filio an rectè leget pater.
6. Legatorum quorundam solutio obstringit ad omnia.
7. Alimenta quomodo legentur.
8. Testator presumitur se conformasse legis dispositioni.
9. Alimentorum legatum quando sit pium.
10. Legata pia diminutioni non subjunguntur.
11. Legatum uxori relictum non censetur pium.
12. Spurius filius ex substitutione altera alimenta capere non potest.

C O N S I L I U M C C C X I X.

PAVLVS Ortega testamento suo Andreæ filio suo spurio legat ducentas libras grossorum Flandriæ, applicandas ad hæreditarios redditus, ad se intertenuendum: prohibita huiusmodi reddituum alienatione, cum substitutione in casum alienationis. Legat idem quoque testator Ioanni naturali filio Francisci Ortega filij sui similes ducentas libras, simili conditione; addito reciproco fideicommissio, ut si unus horum legatariorum decederet sine legitimo hærede, redditus decedentis veniant ad superstitem; & utroque sine legitimo hærede mortuo, iidem redditus veniant ad dictum Franciscum suum filium. Alterâ die post conditum testamentum, testator mensam scænebrem exercens per codicillum mandavit, per suos Executores usuras perceptas restitui; idque ante omnia & ante implementum testamenti sui, de quibuscumque suis bonis mobilibus & immobilibus; ad eum finem obligando eadem omnia bona sua additâ hac restrictione, ut si restitutio usurarum excederet summam quatuor millium florenorum semel, excessus defumeretur ex legatis in testamento suo relictis pro rata, usque ad implementum totalis restitutionis, exceptis legatis factis Margareta uxori suæ; quæ voluit esse ejus conditionis, ejus sunt bona hæredibus relictæ; ita tamen, ut habeatur ratio & consideratio aliorum legatariorum secundum eorum merita erga testatorem; & prout Executores pro statu & bonis testatoris invenient esse rationabile; quoad hoc revocando testamentum suum, eo tamen in alijs rato manente, quatenus prædictâ restitutione factâ, bona se extendent. Mortuo nunc prædicto Ioanne naturali filio Francisci nullis relictis liberis, Queritur an utrumque legatum, an alterum tantum, an neutrum debeatur dicto Andreæ. Neutrum deberi tres rationes postulare videntur. * Primò, quia spurius testatoris, legati paterni incapax